

[Gert Petersen.]

Hvad jeg har sagt om blokpolitikens skadelige virkninger, gælder naturligvis begge pagter. Men nu er det Atlantpagten, Danmark er medlem af, og det er Danmarks politik, vi først og fremmest skal tage stilling til. Af den grund må jeg sige nogle ord om forholdet Danmark og Atlantpagten.

Atlantpagten er efter vor opfattelse præget af, at den militært er et barn af den kolde krig. Den er et barn af en tilbagerulningspolitik i halvtredserne og af Vesttysklands manipulationer med pagten for at hindre, at sårene efter den anden verdenskrig læges på en måde, der ikke passer ind i den vesttyske konception. Lad mig lige indskyde, at jeg ikke kan dele de rosende udtalelser, der her er faldet om den vesttyske politik. Den vesttyske politik står stadig væk for mig — og det fremføres kritisk også af demokratiske kredse i Vesttyskland, f. eks. af redaktøren for tidsskriftet *Der Spiegel*, Rudolf Augstein — sådan, at så længe man opretholder kravet om, at Vesttyskland alene må repræsentere hele Tyskland, kan man ikke vente nogen reel ændring i holdningen på den anden side, og man kan ikke vente, at den vesttyske tilnærmelsespolitik til andre lande i Østeuropa end netop Østtyskland bliver opfattet som udslag af en ærlig politik.

Dernæst er Atlantpagten usændret en uhyre militærmaskine. Man kan blot tænke på den enestående ophobning af såkaldt taktiske atomvåben i Vesttyskland, som det vesttyske forbundsværn ganske vist ikke har rådighed over, men som det uddannes til at betjene.

Det nuværende danske medlemskab begrundes på mange måder. Den eneste begrundelse, som for mig at se tiltrækker sig seriøs interesse, er hensynet til den internationale magtbalance. Men den holder ikke, for denne balance bygger ikke på nogen pagtdannelse, men på hårde, nukleare realiteter, som kun kontrolleres af Moskva og Washington. En anden begrundelse er, at pagten garanterer Danmarks sikkerhed og vore grænsers ukrænkelighed. Via pagten skulle den ene supermagt, De Forenede Stater, så at sige blive en slags garantimagt for Danmark. Men det er urigtigt. Den garanti, som rummes i pagtens artikel 5, er vag og udflydende. Derimod rummer traktatsystemet som helhed næsten fuld sikkerhed — og

det er „sikkerhed“ i gåseøjne — for, at Danmark vil blive inddraget, hvis en af de dominerende magter i NATO kommer ud i en konflikt inden for det geografiske NATO-område med en ikke-NATO-magt. Det er følgen af den militære integration og de faktiske magtforhold inden for NATO, hvor et dansk veto, som jeg skal komme tilbage til, i praksis er temmelig utænkeligt.

Så er der den truende aggression østfra, som NATO altså ikke med sikkerhed vil kunne beskytte os imod, hvis det værste skulle ske. Men denne aggression må anses for temmelig usandsynlig. Hvis man ser på Ruslands — og jeg bruger her med vilje ordet Ruslands — udenrigspolitik i de sidste 20 år, finder man, at den i udpræget grad er en sikkerhedspolitik, der har uhyre lidt med socialisme eller kommunisme at gøre. Den har siden 1945 simpelt hen sigtet på at konsolidere de russiske positioner i det forterran, som man endelig skaffede sig under den anden verdenskrig. Der har ikke kunnet påvises nogen russisk tendens til i Europa at overskride Jaltalinjen, hverken i 1949 eller i dag.

Dermed er ikke sagt, at udenrigspolitik ikke rummer det, der med et forfærdelig fint ord, jeg gerne vil have indført her, hedder imponderabilier eller irrationelle træk; det er helt klart, at der kan ske ændringer i et lands politik, som har været uforudsete, og at der altså kan opstå en fare. Men hvad så? Så kan der ske ét af to: enten svigtes Danmark af NATO og vi bliver altså besat, eller der udløses en verdenskrig og vi bliver tiltetgjort. Jeg skal ikke nægte, at jeg foretrækker den første mulighed — men det behøver vi altså, som jeg tidligere har berørt, ikke at være i NATO for. Hvorfor foretrækker jeg så den første mulighed? Er det udtryk for opgivelse og defeatisme? Tværtimod. Jeg tror, jeg er mindre defeatist end mange af dem, der bryster sig med distinktioner og uniformer, for jeg bygger på den realitet, at et hvilket som helst militært forsvar af det danske territorium er en fysisk umulighed i dag. Det skyldes helt konkrete årsager; det skyldes ikke en pacifistisk bedømmelse fra min side, men simpelt hen en iagttagelse af, hvordan de moderne våben har udviklet sig, af rustningsniveauet hos supermagterne og af Danmarks geografiske karakter og beliggenhed. Skulle det værste ske, er et oprustet